

חברים יקרים:

הרינו מתכבדים לשלוח אליכם עדכונים, רשמים ומאמרים בתחום המס. קריאה נעימה.

סעיף 75ג לפקודה מגדיר נאמנות כ"הסדר שעל פיו מחזיק נאמן בנכסי הנאמן לטובת הנהנה, שנעשה בישראל או מחוץ לישראל, בין אם הוא מוגדר על פי דין החל עליו כנאמן ובין אם הוא מוגדר אחרת". כמו כן, "נאמן" מוגדר באותו סעיף כדלקמן: "אדם שהוקנו לו נכסים או הכנסות מנכסים, או שהוא מחזיק נכסים בנאמנות..."; הינה כי כן, נאמנות מוגדרת כהסדר שבו מחזיק אדם המוגדר כנאמן בנכסים בנאמנות לטובת הנהנה.

במסגרת הסעיף מוגדרים גם נכסי הנאמנות: "נכסים שהוקנו לנאמן או שנרכשו או התקבלו על ידו, לרבות כשהם מוחזקים בעבורו בידי חברה להחזקת נכסי נאמנות, אף אם הם רשומים על שמה".

לצורך השלמת התמונה "יוצר הנאמנות" מוגדר לפי סעיף 75ד לפקודה: "יוצר של נאמנות הוא אדם שהקנה לנאמן נכס, במישרין או בעקיפין, ויראו כיוצר גם את אלה...".

מהגדרת הנאמנות על פי הפקודה ניתן ללמוד אפוא כי הסדר המס הקבוע בפקודה יחול מקום שבו מחזיק אדם (הנאמן) בנכסים שהוקנו לו על ידי יוצר הנאמנות לטובת הנהנה.

בכל הנוגע לשליחות, סעיף 1 לחוק השליחות, תשכ"ה – 1965 (להלן: "חוק השליחות") מגדיר "שליחות", כדלקמן: "(א) שליחות היא יפוי כוחו של שלוח לעשות בשמו או במקומו של שולח פעולה

מה בין שליחות, שליחות נסתרת ונאמנות לצרכי פקודת מס הכנסה על רקע פסק הדין בעניין בר-טל (ע"א 388/17)

פתח דבר

פרק רביעי 2 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א – 1961 (להלן: "הפקודה"), מסדיר ככלל את משטר מיסוי הנאמנויות בעוד שבנוגע לדינה של "השליחות" לצרכי מס ובפרט ל"שליחות נסתרת" הפקודה, ככלל, שותקת.

להבחנה ביניהן חשיבות רבה הן מהיבט חבות המס והן מבחינת חבויית הדיווח הנגזרות. חשיבות זו מקבלת משנה תוקף לאור השימוש הרב שנעשה בהם בעולם העסקי ואשר מעלה לא אחת שאלות לגבי אופן הסיווג הראוי לצרכי מס, כפי שיפורט להלן.

הוראות מסגרת

נאמנות מוגדרת בחוק הנאמנות, תשל"ט 1979 (להלן: "חוק הנאמנות") - "נאמנות היא זיקה לנכס שעל פיה חייב נאמן להחזיק או לפעול בו לטובת הנהנה או מטרה אחרת". מכאן, שעל פי חוק הנאמנות קיימים שלושה קריטריונים מצטברים להקמתה של נאמנות: קיום זיקה של הנאמן לנכס; אותה זיקה מקימה חובה על הנאמן להחזיק בנכס ולפעול בו; סוג הפעולה הנדרש מן הנאמן מכוח הזיקה לנכס, הוא שיהיה לטובת הנהנה או למטרה אחרת.

היינו, השלוח מחזיק את הנכס כנאמן עבור השולח ובהתאמה השולח זכאי לכל ריווח או טובת הנאה הנובעים מהנכס.

לכאורה נוצרת גם השקה לחוק הנאמנות, שכן השלוח צריך לפעול כלפי השולח בנאמנות ומחזיק את נכסי השולח כנאמן.

השליחות בניגוד ל"נאמנות", כפי שנראה להלן, אינה מוסדרת במסגרת הפקודה ועל כן נשאלת השאלה מה דינה לצרכי הפקודה, קרי, האם יש להחיל עליה למשל את משטר הנאמנות בפקודה, או לחילופין לייחס את כל פעולות השלוח לשולח גם לצרכי מס?

סוגיה זו נבחנה תחילה על ידי בתי המשפט בהיבט הקנייני וללא קשר להשלכות המס, כפי שיפורט להלן:

מה בין שליחות לבין נאמנות

בפסק הדין בעניין **אבינועם** (ע"א 3829/91). באותו עניין דובר בסכסוך משפחתי על רקע מכירת נכס על ידי אחד מבני המשפחה שייצג את שאר בני המשפחה, לצד ג'. בית המשפט העליון ציין לעניין זה כי הגם שמדובר בשני מוסדות משפטיים שנועדו לאפשר הפרדה בין הבעלות בנכס לבין ניהולו וההבחנה ביניהם אינה חדה, נקודת המוצא היא שבשליחות השלוח משמש כנציג של השולח בעניינים מוגדרים, בעוד שנאמן פועל מתוך נקודת מוצא של סמכות מלאה. בהקשר להבחנה ביניהם מבהיר בית המשפט כי: "דומה שהמבחן הטוב ביותר להבחנה בין שליחות לבין נאמנות הוא לאו דווקא בבדיקת הסעדים שיש לבעל הנכס, אלא בבדיקת מערכת היחסים בין הבעלים לנציגו. בעוד שבשליחות

משפטית כלפי צד שלישי. (ב) כל פעולה משפטית יכולה לשמש נושא לשליחות, חוץ מפעולה שלפי מהותה או על פי דין יש לבצע אישית."

סעיף 2 שכותרתו "דין השליחות" מבהיר מהן התוצאות המשפטיות של פעולות השלוח: "שלוחו של אדם כמותו, ופעולת השלוח, לרבות ידיעתו וכוונתו, מחייבת ומזכה, לפי הענין, את השולח."

סעיף 3 מגדיר את דרכי היווצרותה של השליחות הרצונית והיקפה כדלקמן: "(א) השליחות מוקנית בהרשאה, שבכתב או שבעל-פה, מאת השולח לשלוח, או בהודעה עליה מאת השולח לצד השלישי, או על ידי התנהגות השולח כלפי אחד מהם. (ב) נדרש אדם להיזקק לפעולת שלוח, רשאי הוא שלא להכיר בשליחות כל עוד לא הוצגה לפניו הרשאה בכתב ולא נמסר לו העתק ממנה."

סעיף 8 לחוק השליחות שכותרתו נאמנות וחובות השלוח" קובע כי "קיבל אדם עליו להיות שלוח, חייב הוא לנהוג כלפי השולח בנאמנות ולפעול בהתאם להוראותיו...".

סעיף 10 לחוק השליחות שכותרתו "נכסים ורווחים" קובע כי: "10(א) כל נכס שבא לידי השלוח עקב השליחות מוחזק בידו כנאמן של השולח; והוא, אף אם לא גילה השלוח לצד השלישי את קיומה של השליחות או את זהותו של השולח. (ב) השולח זכאי לכל ריווח או טובת הנאה שבאו לשלוח בקשר לנושא השליחות."

"שלוחו של אדם כמותו", וזאת אף אם הרישום הפורמאלי של הנכס נעשה על שם השלוח. כך למשל, אדם המופקד על ניהול חשבון בנק עבור בעל החשבון, עשוי להיחשב כשלוחו של בעל החשבון אף אם הוא בעל זכות חתימה בחשבון הבנק ואף אם החשבון רשום על שמו, אם הוא פועל או מוסמך לפעול רק על פי הנחיותיו ואישורו של בעל החשבון. לעומת זאת, בנאמנות הנאמן הוא הבעלים המשפטי של הנכסים לצורכי יישום הסדר הנאמנות ויש חיץ משפטי בין היוצר, הנאמן והנהנה.

שלוח רשאי לבצע אך ורק פעולות משפטיות עבור השולח ופעולותיו מחייבות ומזכות את השולח (לעיתים גם באחריות פלילית), בעוד שהנאמן עשוי לפעול באופן עצמאי כבעל השליטה בנכס והיוצר אינו אחראי לפעולותיו. השלוח מחויב לפעול בהתאם להוראות שולחו ואינו רשאי להפעיל שקול דעת אם לא קבל סמכות זו במפורש, בעוד שהנאמן נדרש להפעיל את שיקול דעתו ולפעול באופן עצמאי;

השלוח מחויב כלפי השולח ואילו הנאמן מחויב לפעול לטובת הנהנים;

השלוח כבול בהנחיות השולח שרשאי לשנותן ואף להפסיק את השליחות בכל עת, בעוד שהנאמן אינו כבול בהוראות או בהנחיות היוצר שאינן מופיעות בכתב הנאמנות;

השליח הוא נציגו של השולח, הרי שבנאמנות אין זה המצב. כך למשל, שלוח המבצע עוולה בנדיקין עשוי לחייב את השולח באחריות שילוחית למעשהו. נאמן, לעומת זאת, אינו נציגו של הנהנה, ואין מעשיו או מחדליו יכולים לחייב את הבעלים בנדיקין. הנאמן הוא דמות עצמאית הפועלת על דעת עצמה והמנהלת את הנכס תוך הפעלת שיקול-דעת. כל זאת בכפוף לחובות הנאמנות שהיא חבה לבעלים".

נמצא אם כן, כי בעוד שהשליחות הינה מערכת יחסים בין שני צדדים - השולח והשלוח, הנאמנות הינה מערכת יחסים משולשת - בין היוצר, הנאמן והנהנה. בניגוד לשלוח המשמש כידו הארוכה של השולח, הנאמן נהנה משיקול דעת מלא בניהול הנכסים, הכל בכפוף למסמכי ההקמה של הנאמנות. בתור שכך, הנכסים נותרים באמתחתו של השולח בשליחות ואילו בנאמנות הנאמן מחזיק בנכס לטובת הנהנה ונחשב לבעלים המשפטי של הנכס.

נראה שעקרונות אלו אומצו להבחנה בין נאמנות לבין שליחות לצרכי הפקודה, בחוזר מס הכנסה 3/2016 בנושא מיסוי נאמניות (להלן: "חוזר הנאמנויות"), אשר מבהיר כי הוראות פרק הנאמנויות לא יחולו במקרים של "שליחות". בהתאם לחוזר הנאמנויות "ניתן להבחין בין נאמנות [עליה חלק פרק הנאמנויות] לבין שליחות, על פי הבדלים עיקריים שקיימים בד"כ בין שניהם, וביניהם:

בשליחות הנכסים הם בבעלות משפטית של השולח, בהתאם להוראות דיני השליחות לפיהן

דיון נפרד וחשוב לענייננו על ההבחנה שבין "שליחות" לבין "שליחות נסתרת" נעשה לאחרונה על ידי בית המשפט העליון בעניין בר-טל מחודש יולי 2021.

מה בין שליחות לבין שליחות נסתרת לצרכי מס - עניין בר-טל (ע"א 388/17)

באותו מקרה, התקשר המערער (בר-טל) במערכת הסכמים עם רואי החשבון שלו ועם חברה השקעות זרה, לפיהם העביר לחברת ההשקעות הזרה כספים בשתי פעימות, על מנת שירכשו בעבורו מניות של חברת XTL Bio Pharma, חברה ישראלית הנסחרת בבורסה של לונדון (להלן: "חברת המטרה"). הפעימה הראשונה בשנת 2004 (להלן: "ההשקעה הראשונה") והשנייה בשנת 2005 (להלן: "ההשקעה השנייה"). בחודש נובמבר 2008, מכרה חברת ההשקעות הזרה את מלוא החזקתה בחברת המטרה, לרבות את חלקו של המערער ומשקיעים נוספים דוגמת המערער ובמכירה נוצר למערער הפסד.

המערער ביקש לקזז את ההפסד כנגד הכנסה מדיבידנד ממקור אחר.

פקיד השומה לא הסכים לקיזוז האמור היות שלטענתו המערער לא הוכיח שבכספים שהעביר לצורך ההשקעה נרכשו המניות ובנוסף אין אפשרות "לזהות" את כספו בתוך כל הכספים שנוהלו על-ידי רואי החשבון ועל-ידי חברת ההשקעות הזרה.

בית המשפט המחוזי (ע"מ 12-12-38207) קיבל את הערעור שהוגש על ידי המערער וקבע שהגם

מות השולח או השלוח יביא לסיום השליחות, בעוד שמותו של היוצר או של הנאמן לא יביא בהכרח לסיום הנאמנות (הנאמן יוחלף באחר)."

עיננו הרואות אפוא כי גם לשיטתה של רשות המיסים הסדר שבו הנאמן הינו הבעלים המשפטי, הפועל באופן עצמאי ואינו כבול להוראותיו של היוצר, יוצר נאמנות אשר משטר מיסוי הנאמנויות, הקבוע בפרק רביעי 2 לפקודה, יחול עליו. לעומת זאת, בשליחות השולח נותר בעליו המשפטי של הנכס ואילו השלוח פועל בהתאם להוראותיו והנחיותיו של השולח בלבד. משכך כאשר עסקינן בשליחות, גם לשיטת רשות המיסים משטר מיסוי הנאמנויות הקבוע בפרק רביעי ה 2 לפקודה לא יחול.

נזכיר כי סעיף 75 יז לפקודה קובע מפורשות כי הסדר הנאמנות לא יחול במקרה של "נאמנות שנוצרה לצורך הבטחת קיומו של חוב מסוים".

במסגרת החלטת מיסוי 5326/16 נקבע כי הסדר מסוג של החזקה פאסיבית של נכס או מזומן על ידי נאמן, ולו רק לצורך הבטחת קיומו של חוב או מחויבות של צד לעסקה, ייחשב להסדר של שליחות. כך למשל נאמן המחזיק חלק מתמורה עפ"י חוזה לשחרור נכס בהתקיים תנאים מסוימים (Escrow); נאמן המחזיק בטוחות לטובת משקיעים / נהנים / עמיתים בקרנות השקעה מסוימות או תעודות סל על מנת להבטיח את התחייבות המנפיק/הקרן; החזקות ניירות ערך במסגרת חסימה לתקופה נדרשת עפ"י הפקודה וכיו"ב.

ההשקעה הזרה והפיכתה "לשקופה", שכן יחסי שליחות אינם מבטלים את קיומה של חברת ההשקעה אלא גורמים לכך שפעולותיה של חברת ההשקעה הזרה בכובעה כשלוחה מיוחסות ככלל - למשיב בכובעו כשולח.

ברם, בית המשפט העליון בוחן את ההשקעה הראשונה על רקע הוראות סעיף 7 לחוק השליחות בדבר "שליחות נסתרת", שכן בר-טל לא כלל את השקעה זו בהצהרת ההון שהגיש ורשות המיסים כלל לא הייתה מודעת לשליחות. סעיף 7 לחוק השליחות קובע לעניין זה, כדלקמן: "**לא ידע הצד השלישי בשעת הפעולה על קיומה של השליחות, או לא ידע את זהותו של השולח, תחייב פעולת השלוח את השולח והשלוח יחד ולחוד ותזכה את השלוח בלבד; אולם יכול השולח לאמץ לעצמו זכויות השלוח כלפי הצד השלישי, זולת אם הדבר נוגד את הזכות לפי מהותה, תנאיה, או נסיבות העניין.**"

על רקע האמור עומד בית המשפט העליון על משמעותה של שליחות נסתרת לפיה: "**הדין הישראלי מכיר בשליחות נסתרת תוך קביעה כי לעניין חובה משפטית הצומחת כלפי צד שלישי מפעולתו של השולח, החיוב המשפטי חל על השלוח והשולח יחד ולחוד; ואילו לעניין זכות משפטית הצומחת כאמור, השלוח לבדו מזוכה. ואולם, השולח-הנסתר יכול לאמץ לעצמו את זכות-השלוח כלפי הצד השלישי, ככל שהאימוץ האמור איננו נוגד את מהות הזכות, תנאיה, או נסיבות העניין.**"

שהמערער לא כלל את החזקתו בחברת המטרה בדוח הצהרת ההון שלו לשנת 2004, הוא היטה את מאזן ההסתברות לכיוון הגרסה והמסקנה, שאכן רואי החשבון רכשו בכספים שהעביר אליהם את מניות חברת המטרה, אשר נמכרו בסופו של דבר על ידי חברת ההשקעות הזרה בהפסד הנטען, ולכן הוא היה זכאי לקזז הפסד זה מהכנסות הדיבידנד.

פקיד השומה הגיש ערעור לבית המשפט העליון וטען בין היתר כי חברת ההשקעה הזרה היא זו אשר נשאה מבחינה משפטית בזכויות הנובעות מפעולות ההשקעה ובחובותיה. חברה זו היא אישיות משפטית נפרדת לעניין חישוב המס, ובהתאם לכך לא ניתן לייחס את תוצאותיה לבר-טל.

בית המשפט העליון בראשות כב' השופט (בדימוס) ח. מלצר צידד בדעת רוב בקביעותיו העובדתיות של בית המשפט המחוזי. יחד עם זאת, בית המשפט העליון קיבל חלקית את ערעור פקיד השומה וקבע כי יש להתיר למשיב (בר-טל) לקזז מהכנסתו מדיבידנד, רק את חלק ההפסד, אשר נגרם מההשקעה השנייה ולא את כל ההפסד אשר נגרם מההשקעה הכושלת במניות חברת המטרה.

בהכרעתו קובע בית המשפט העליון תחילה כי מערכת הסכמים שנחתמה מעידה כי בין המשיב (בר-טל) לבין חברת ההשקעות הזרה היו יחסי **שליחות**: בר-טל היה השולח וחברת ההשקעות הזרה הייתה השלוח. בית המשפט מדגיש לעניין זה כי אין בקביעת יחסי שליחות בין המשיב לבין חברת ההשקעה הזרה משום הסרתו של "מסך ההתאגדות" של חברת

לאמור, הזכות לקזז הפסד כנגד רשות-המיסים, לא התגבשה בידי של השלוח, שכן חברת ההשקעה הזרה כלל לא הייתה כפופה באותו מועד לדיני המס הישראליים, וממילא לא התגבשה לה זכות לקזז הפסד כנגד רשות המיסים.

לעומת זאת, ביחס להשקעה השנייה נקבע כי היא בוצעה במסגרת "שליחות גלויה" כלפי רשות המסים (המהווה צד שלישי) מאחר ובר-טל כלל את השקעה זו בהצהרת ההון שהגיש בשנת 2007 לאחר ביצועה ובכך "גילה" את דבר השליחות לרשות המסים. כפועל יוצא מכך נקבע כי פעולות חברת ההשקעות הזרה (השלוח) זיכו "מאליהן ומיד" את בר-טל (השלוח) ולכן יש לראות בהפסד ממכירת המניות שמקורן בשקעה השנייה כהפסד הון של בר-טל אותו הוא ראוי לקזז כנגד הכנסתו מדיבידנד ובלשון בית המשפט העליון: "מאחר וההשקעה השנייה נעשתה במסגרת שליחות גלויה, לא חל ביחסים אלו סעיף 7 לחוק השליחות, שדן בשליחות נסתרת כאמור, וממילא לא נדרשו אימוץ והתקיימות שאר תנאי הסף - ביחס להתממשות הזכות בידי השולח. לפיכך, בהתאם להוראות סעיף 2 לחוק השליחות פעולות חברת ההשקעה (השלוח) זיכו מאליהן ומיד את המשיב (השולח). בהתאם לכך, כאשר חברת ההשקעה מימשה את המניות, מימוש זה נחשב כמימוש של המשיב ויצר אצלו זכות לקזז הפסד כנגד רשות המיסים הישראלית."

להשלמת התמונה יוער כי דעת המיעוט של כב' השופטת י. וילנר ביקשה להחזיר את התיק לבית המשפט המחוזי על מנת שיכריע לגבי סיווג היחסים

ובהמשך:

"בשליחות הנסתרת מחייבת פעולת השלוח את השולח ואת השלוח "יחד ולחוד", אך מזכה את השולח בלבד. השולח חייב אך אינו זכאי. אולם, הפיצול האמור בין בעלותו של השולח בזכות לבין חבותו, ייעלם אם השולח יאמץ לעצמו את זכויות השולח כלפי הצד השלישי.

בכך נבדלת השליחות הנסתרת מהשליחות הגלויה. בשליחות הגלויה פעולת השולח מזכה מאליה ומיד את השולח, בלא שיעבור פרק זמן כל שהוא בין ביצוע הפעולה על ידי השולח לבין קיום זכות בידי השולח. לא כן בשליחות הנסתרת. פעולתו של השולח מזכה את השולח. כדי שגם השולח יהיה מזוכה, עליו לעשות מעשה אימוץ. זאת ועוד: בשליחות הגלויה פעולת השולח כשלעצמה מעניקה זכות לשולח. ואילו בשליחות הנסתרת דרושה פעולה נוספת, פעולת השולח, כדי שהזכות תהיה לשולח".

משמע, שולח נסתר יכול להיות מזוכה בשל פעולת השולח ככלל בהתקיים שלושה תנאים. ראשית, צריכה להתקיים זכות בידי השולח, אותה יוכל השולח-הנסתר לאמץ; שנית, השולח צריך לנקוט פעולת אימוץ; שלישית, האימוץ צריך להיות כזה שאינו נוגד את מהות הזכות, תנאיה או נסיבות העניין.

על רקע האמור קובע בית המשפט כי "תנאי-הסף" לאימוץ הזכות של השולח בעניינו (חברת ההשקעה הזרה) בידי השולח (בר-טל), קרי התקיימות הזכות בידי של השולח כלל לא התקיים בנסיבות המקרה.

חברת ההשקעות הזרה יחסי שליחות, כאשר בר-טל הינו השולח וחברת ההשקעות הזרה הייתה השלוח. עוד הוסיף בית המשפט שקביעה זו כשלעצמה אינה הופכת את חברת ההשקעות הזרה ל"שקופה" לצרכי מס. כלומר, יחסי השליחות אינם מבטלים את קיומה של חברת ההשקעות הזרה לצרכי מס, אלא גורמים לכך שפעולותיה כשלוחה מיוחסות לבר-טל כשולח. מכאן, שלצרכי מס ניתן לראות בפעולות השלוח כמזכות או מחייבות את השולח לפי העניין. יחד עם זאת, כאשר מדובר בשליחות נסתרת, יש לעמוד בתנאי הסף, המצוינים בסעיף 7 לחוק השליחות על מנת שהשולח יוכל להנות מזכויות השלוח. הדברים מקבלים משנה תוקף לצרכי מס, כאשר מדובר על החזקה במניות על ידי שלוח תושב חוץ ומחדדים את חשיבות השקיפות בדיווחים לרשות המסים, לרבות במסגרת הנספחים לדוחות המס (למשל טופס 150, טופס 1213) ובעת מילוי הצהרת הון. על רקע האמור ראינו כי בית המשפט העליון בעניין **בר-טל** קבע כי הנישום רשאי לקזז מהכנסתו מדיבידנד רק את חלק ההפסד שנבע מההשקעה השנייה, שכן עובדת השליחות ביחס להשקעה הראשונה, לא דווחה לרשות המסים בזמן אמת.

לבסוף, נזכיר כי **ברשומון מס מס' 135** דנו בנאמנות "נסתרת" לצרכי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, אשר עומדת בדרישות הפרוצדורליות הקבועות בחוק, אך לא גולתה לצדדים בעסקת המקרקעין. המעניין הוא כי רק הפסיקה שדנה בעניין אופק בובליל (ו"ע 68463-12-15) נדרשה להבחנה שבין נאמנות לבין שליחות ושליחות

בין הצדדים באותו המקרה, בר-טל, רואי החשבון וחברת ההחזקה הזרה, אם כיחסי שליחות או שמא יחסי נאמנות עליהם חל משטר הנאמנויות כאמור בפרק רביעי 2 לפקודה או שניהם משטרים אלו יחדיו. סיכומו של דבר מצינו לעיל, כי כאשר עסקינן בשליחות גלויה מכוח סעיף 2 לפקודה, הרי שנכסי השלוח שייכים לשולח וגם פעולות השולח מזכות "מאליהן ומייד" את השולח, הגם שלא מדובר בהשקפה מלאה לצרכי מס.

סיכום, מסקנות והרהורים נוספים

ראינו כי הן נאמנות, הכפופה למשטר מיסוי הנאמנויות בפקודה והן שליחות לפי חוק השליחות הן מוסדות משפטיים שנועדו לאפשר הפרדה בין הבעלות בנכס לבין ניהולו. על רקע האמור בתי המשפט ציינו כי ההבחנה ביניהם לעיתים אינה ברורה וכי נקודת המוצא, אשר מקובלת גם על רשות המסים במסגרת חוזר הנאמנויות היא שבשליחות, השלוח משמש כנציג של השולח בעניינים מוגדרים, בעוד שנאמן פועל מתוך נקודת מוצא של סמכות ובעלות מלאה בנכס. על כן יש צורך בבחינה מהותית בין היוצר לבין השולח בנסיבות העניין ובמסגרתה יבחנו מערכת היחסים שבין הנאמן לנכס ולנהנה מחד גיסא ומישור היחסים שבין השולח לשלוח, אשר משמש כידו הארוכה של השולח, לצד הדיווחים שניתנו בעניין מאידך גיסא (עניין **בר-טל**).

אשר למיסויה של שליחות ולהבחנה בין שליחות לבין שליחות נסתרת, ראינו כי בית המשפט בעניין **בר-טל** הכריע כי מבחינה מהותית התקיימו בין בר-טל לבין

נסתרת, הגם שבמישור המהותי הוראות חוק מיסוי מקרקעין הרלוונטיות (סעיפים 69 ו- 74) עוסקות במוסד השליחות ולא בנאמנות, כמפורט ברשומון זה. יצוין, כי גם סעיף 17 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 מסדיר את מיסוי השליחות בעניינו, אך על כך ברשומון אחר.

נשמח לסייע בשאלות והבהרות נוספות: עו"ד (רו"ח) מאורי עמפלי, עו"ד דנה הלר, עו"ד אנה צברי, עו"ד שלומי שלו, ועו"ד (רו"ח) ניב בלכר. הנכם מוזמנים לקרוא מאמרים ועדכונים נוספים באתר המשרד.

אין באמור ברשימה זו כדי להוות חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי בסוגיות הנידונות ובכל אופן מומלץ להתייעץ עם מומחה מס לפני נקיטת צעדים משפטיים ו/או אחרים המסתמכים על רשימה זו.